

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN:	VIDÉKEN:
Félévre. . . 6 kor. — fl.	Félévre . . . 9 kor. — fl.
Negyedévre. 3 kor. — fl.	Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓNYIVAL:

Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

A képviselőház elnöksége.

Már régebben regisztráltuk Széll Kálmánnak azt tervét, hogy gróf Apponyi Albertet ülteti a Ház elnöki székébe; elsőként ujságoltuk azt is, hogy a kormány az egyik alelnöki széket a Kosuth-pártnak akarja átengedni és hogy erre az alelnökségre Justh Gyulát szemelték ki.

Immár két hetes hireink most egy bécsi ujság révén, mint ujdonságok merülnek fel a napi sajtóban, kapcsolatban azzal a hírrel, hogy a tegnapi kormánytanács Hieronymi Károlyt szemelte ki házelnöknek.

Czafolatlanul és ellenmondás nélkül tehát csak az a hírünk áll, hogy Justh Gyula lesz a Ház egyik alelnöke. A kormány eljárása ebben az esetben határozottan dicséretes és helyes. —

Dicséretképpen kell elmondanunk a kormányról, hogy ez esetben az ellenzék helyes és jogos igényének kéretlenül helyt ad; mert eddig az volt szokásban, hogy az ellenzékét lenézték, terrorizálták és a számbeli többséggel egyszerűen elnyomták. Holmi előnyöket — nem a pártok, hanem az ország számára — csakis obstrukcióval lehetett néha elérni.

Ha a kormány az új parlamenti aera alatt minden irányban így akar eljárni, minden igazságos belügyben a maga részéről az ellenzék loyaltására számot tarthat. A közösgyes viszonylatban persze semmiféle előzékenységek nincsen helye és az ellenzék ezen a téren bizonyára annyira meg fogja tenni a kötelességét bárkivel szemben, hogy ez az ország gazdasági függetlenségét fogja megteremteni.

Ami az alelnök személyét illeti, igazán nem lehet ellene a kifogásnak még árnyékát sem találni. Justh Gyula pártatlanságában, igazságérzetében mindenki megbizhatik; az elnöki jogar nála nem lesz rosszabb kézben, mint akár Szilágyi Dezsőben volt.

Az elnöki szék betöltéséről cirkuláló és egymásnak ellentmondó hírek egészen jól megállhatnak egymás mellett; mert lehet, hogy Hieronymi lesz az elnök. A miniszterelnök jelöltje első sorban gróf Apponyi Albert és csak abban az esetben, ha Apponyi ezt az állást el nem fogadná, kerülne a sor Hieronymire.

Mikor első ízben hirt adtunk Apponyi elnökségének a hiréről, nyomban hozzátettük, hogy ezt a tervet nem tartjuk szerencsésnek és reméljük, hogy Apponyi nem fogadja el a neki szánt meg-

Két gondolat.

Szerettelek ifju koromban,
— Most már elmúlt az ifjuság!
A szerelem csak hiu ábránd
És az élet — csak hiúság.

Lenne bár vége a világnak
És halna ki a gondolat,
Az éa szívem érezni tud
S szeret, a mig meg nem szakad.

Fir de Klatr.

Apróságok „Szatyí” ur életéből.

Irta. Thót László

(Vége.)

Jó izü tréfája volt az is, mikor testvérbátyját, Szathmáry Károlyt becsapta. Egy darabban ugyanis a szereplő Szathmáry Károlynak hosszú monologja volt, melyet egy sült csirke elfogyasztása közben, kell elmondania. Károly barátunk úgy gondolkozott, hogy realisabb legyen az ábrázolás, áthozat egy valódi sült csirkét s szerepközben meg is vaesorázik.

A megrendelt sült csirkét át is hozták, ámde az Árpád kezébe került, ki rendezője volt a darabnak. — Hamarosan kész volt a hadi tervvel. Vékony drótot húzott át a sült csirkén s annak végét a

kezében tartotta. — Mikor a szereplő, Szathmáry K. szerepben odáig ért, hogy a csirkét feltrancsirozza, egy rántás és a sült csirke a közönség óriási habotája közben átrepült a kulisszán keresztül a Szatyí ur markába s másik pillanatban az asztalon termett egy — *kassirozott csirke* sárga kéregpapirból. Míg a meglepett színész a kassirozott csirke mellett volt kénytelen monologizálni, addig Szatyí ur jóízűen falatozott öltözőjében.

Szatyí ur különben nem csak zseniális ötleteiről volt híres, hanem ötletes verseiről is s kitenne egy esinos kötetet az a sok, jóízű humortól duzzadó alkalmi vers, melyeket az országban szerteszéjjel levő jóbarátaihoz irogatott olykor olykor.

Sztrapadon azonban nem sikerült az első irodalmi kísérlete. Fialalabb korában ugyanis „elkövetett” egy szindarabot, melyet elő is adtak a debreczeni sztrapadon. A címére már nem emlékszem. Szörnyen rossz darab volt, de Szatyí ur büszke volt rá s hogy a kritikuskokat is jól hangolja, előadás után meghivta őket saját lakására füstölt oldalásra és versezi ürmösre. A hangulat tetőpontjára hágott, mikor mint az egyik lap színreferense — papírt és tollat kértem, hogy a darab kritikájának elvesssem a gondját, Szatyí ur készségesen szolgált ki s félszeggel folyton oda kacsintott, hogy milyen dicséretben része-

sül az ő első szülöttje A kritika porrá törte a darab rozoga esontjait s azzal végződött: Sutor, ne ultra erepidam.

Csak nem adod ki? Mondá elérzékenyülve.

Ki én, volt a válasz s reggel meg is jelent.

Csak az bánt, mondogatta még sokáig, hogy *saját lakásomon saját pennámmal és saját tintámmal vágta le az én első szinpadai esecsemőmet. De különben, tette hozzá, a kritikádnak belátom: igaza volt.*

Körülbelöl egy hónapja, hogy utoljára voltunk együtt az Angol királynőben. Dacára hatalmas, robusztus testalkatának, mely duzzadni látszott az egészségtől, nem volt minden halálsejtelem nélkül.

A többi közt azt a kérdést intéztem hozzá: Meddig maradsz a vigszínháznál?

— Virágvasárnaphoz egy évig tart a szerződése — volt a válasz.

Hát azután ott maradsz, vagy visszajössz a vidékre?

Nem élek én addig mondá mély rezignációval Hogy is mondja Féval Pál, tette hozzá: „Czimbórrák ez a végső pohár”, mondja sötétben.

Jót neveltünk rá s én legkevésbé hittem, hogy néhány hét múlva azt kell róla írnom: Életem legvidámabb czimbórája! Isten veled! Sok szenvedésed után: Édes álmok!

tiszteltetést. Az igaz, hogy ez állás diszes és hogy Apponyi méltó a legdiszesebb állásra is; de igaz az is, hogy Tisza bukása és Szilágyi halála után Apponyi még az egyetlen oszlopos tagja a pártnak, ki mint aktiv politikus, irányt adhat a kormánynak és aki nagy szolgálatokat tehet az országnak. Apponyi, mint házelnök skartba jut és ennek nem szabadna megtörténnie. Más volna, ha Apponyi valamelyik tárczát kapná; ebben megvolna az ő egyéniségének méltatása és megmaradna, sőt fokozódnék az ő aktivitása.

A magunk részéről tehát inkább óhajtánók akár Hieronymi, akár Berzeviczy házelnökségét; Apponyi pedig tartsa szárazon puskaporát.

Bizonyos csak az, hogy a politikai helyzet tisztul és a jelek arra engednek következtetést, hogy — virrad már.

Választási mozgalmak Debreczenben.

Debreczen, okt. 16.

A választási mozgalmakat tegnap a függetlenségi és 48-as Kossuth-párt nagygyűlésével dominálta, amelyet a városháza udvarán óriási közönség jelenlétében tartottak meg.

Nem maradt ott üresen egy talpalatnyi hely sem. Tömve az udvar, az ablakok, még a tágas kapuk alja is. Az érdeklődők jó része kívül rekedt s csak a nagy lelkesedésnek lehetett tanuja.

Ezt az érdeklődést az a körülmény fokozta tetőpontjára, hogy a párt vezére Kossuth Ferencz és vele dr. Barabás Béla, Tisza Kálmán megbuktatója, Endrey Gyula és Papp Elek képviselők is eljöttek, hogy beszédet intézzenek Debreczen közönségéhez.

A nemzeti lobogóktól körülvevett pódiumon először dr. Kocsár Gábor ügyvéd, a harmadik kerületi függetlenségi párt elnöke jelent meg; üdvözölte a megjelenteket és felkérte Kossuth Ferenczet beszéde megtartására.

Kossuth Ferencz beszéde.

T. Polgártársaim! Azt kérdelem magamtól, hogy mihez szóljak, az Önök szívéhez-e, vagy az Önök eszéhez? vagy mind a kettőhöz, midőn arra hívom fel Önöket, hogy a 3-ik kerület választói szavazzanak a függetlenségi elvek mellett Varga Lajosra. (Élénk éljenzés.) Első sorban az Önök szívéhez szólok, mert úgy hiszem, hogy Önök is érzik azt a honszerelmet, a mely a magyar embernek büszkesége és a melyről a magyar ember világszerte híres és a melyért mindenkor tisztelték. (Ugy van! Ugy van!) Önök is érzik ezt a honszerel-

met, a mely Önöknek nem sugalmaz mást, mint azt, hogy adják le szavazatukat azon elvek mellett, amelyeknek megvalósításától függ édes hazánk jövője és a magyar nemzetnek boldogsága, a magyar népnek jóléte (Ugy van! Ugy van!)

T. választó polgárok! (Mert hiszen ezekhez intézem első sorban szózatomat) lehetetlen, hogy az Önök szíve ne vonzódjék ahhoz a hazához, amely hazát őseink életük kockázatásával tartották meg számunkra; lehetetlen, hogy az Önök szíve ne vonzódjék ahhoz a földhöz, melynek minden talpalatnyi részét csaknem, magyar honfivér öntözte, lehetetlen, hogy az Önök szíve ne vonzódjék ahhoz a földhöz, melyben megtermett az a fa, amelyből a mi bölcsönket faragták és a melyből majdan a mi koporsónkat fogják ácsolni; lehetetlen, hogy az Önök szíve ne vonzódjék ahhoz a zászlóhoz, amely zászlót évszázadokig lobogtatták őseink, lobogtatták Boockay hajdúi, lobogtatták Rákóczy katonái, lobogtatták Kossuth Lajosnak honvédei (Hosszan tartó lelkes éljenzés), még pedig olyan magasan lobogtatták, hogy magyar hazánk nagyobb és tiszteltebb volt akkor, midőn itthon mindenütt siri esend volt és csakis a temetők és börtönök álltak nyitva, mondom, hogy akkor ezek a honvédek oly magasan hordták ezt a zászlót, hogy édes hazánk tiszteltebb volt, mint Matyas és Nagy Lajos dicő korában; lehetetlen, hogy az Önök szíve ne vonzódjék ehhez a zászlóhoz, hogy ne iparkodának azon zászló alá gyülekezni, amely zászlót a magyar nép, mint szemfődelet borította édes atyám hült tetemére, de a honnan én feleltem Isten segítségével (Lelkes éljenzés) és azóta becsületesen, erős elhatározással, végtelen hazaszeretettel lobogtatom a magyar szabadság, a magyar függetlenség egyenes, becsületos útján. (Zsolt éljenzés.)

Az Önök szívéhez azt hiszem eleget szólottam, még csak azt mondom Önöknek, hogy teljes lehetlenség az, hogy legyen olyan magyar ember, aki szíve mélyéből ne vágyódnék azért, hogy az édes hazá független és szabad legyen. (Igaz, ugy van.) Meglehet, hogy vannak olyanok, akiknek szíve vágyódását elnyomja a mindennapi megélhetésnek nehézsége, de ezek, t. polgártársaim, nemuljanak el a választások napján, hagyják és engedjék át, hogy a lelkesebb és önzetlenebb honfiak teljesítsék kötelességüket és sorakozzanak Varga Lajos zászlójához. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

És most az észhez akarok egy pár szót intézni. Magyarországon t. polgártársaim teljes lehetlenség valakinek jó családapának lenni, ha nem jó hazafi, mert Magyarországon a családapáság összefügg a hazafisággal annyiból, hogy a magyar nemzet, ha a függetlenségi elvek meg nem valósulnak, boldogulhasson. (Ugy van.) Hiszen t. polgártársaim a magyar függetlenségi párt azt kívánja, hogy Magyarországnak teljes jogai az ország birtokába helyeztessenek vissza. Olyan ember pedig nem lehet ebben az országban, aki jobban szeretné, hogy hazája függő legyen, mint független. Igen, azt kívánjuk, hogy az anyaországnak fiait ne lehessen kihurcolni idegen földre, mi azt kívánjuk, hogy azok a fegyveres emberek, kik kötelességüket teljesítik, véraldozatukat lerójják, hű védői lehessenek a magyar zászló alatt és azt kívánjuk, hogy a külföldön a külképviselet legyen magyar, azért, hogy helyet foglalhasson a mi édes hazánk a világ állami társadalmában, hogy elfoglalhassa azt a helyet, amely méltán megilleti őt az ő társadalmi múltja és műveltségének előhaladása folytán és azt kívánjuk, hogy nekünk is lehessen hozzá szólásunk azon kérdésekhez, a melyek helyes vezetésétől függ megoldása igen sokszor a háború és béke érdekeinek

és követeljük azt, hogy legyen meg az a jogunk, hogy beleszólhassunk és megítélhessük a külügyeket is (Ugy van! Ugy van!)

Továbbá T. Polgártársaim, mi azt követeljük, hogy édes hazánkban a közgazdasági érdekek úgy legyenek intézhetők, mint ahogy azt a nemzetnek érdeke megköveteli, azt is kívánjuk, hogy ne áldozzon a nemzet továbbra is oly óriási összegeket az osztrák érdekeknek, mint ahogy azt eddig tette. Pl. mi azt kívánjuk, hogy felállítsák az önálló vámterület és ne ajándékoszok többé az osztrákoknak azt a nagy összeget, azt a 120 milliót évenként, amit beszednek az osztr. vámok, mert jobban szeretnénk hogy ezt az összeget részben legalább adó leszállítására lehetne fordítani.

Mi azt is kívánjuk, hogy Magyarország teljes birtokába jusson azon fegyvereknek, a melyekkel minden idegen állam megszerezte anyagi jólétét, illetőleg a vámok kezeléséhez jusson és a kereskedelmi szerződéseket kül államokkal megalkothassa, úgy, hogy azt érdekein megkivánják, azért, hogy a mi cikkein és terményeinknek piacot szerezhessünk az egész világon és ne legyünk rászorúlva az osztrák piacokra, amely igen természetesen az az érdek, hogy mennél olcsóbban vásárolhassák a terményeinket és igen természetes, hogyha neki adjuk át azt az erőt és hatalmat, hogy a mi kereskedelmi viszonyainkat ők intézzék el, és azt úgy intézzék el, hogy mennél olcsóbban juthassanak a mi terményeink Ausztriába.

A magyar ember pedig úgy a gazda, mint az iparos, kereskedő nagyon megsínylik ezt a ténnyt. (Ugy van.) Az az ország, melylyel szoros szövetségben állunk, össze vagyunk házasodva, az az ország velünk szemben ellenséges indulatot táplál és kiaknázza, kiszípolozza iparunkat 34 esztendő óta.

Mi azt akarjuk t. polgártársaim, legyen az országnak önálló bankja, azért, hogy egy magyar intézetbe folyjon össze minden szála a hitelügynek, amely annál fontosabb, mert minden ember mélyen ér annak a szükségét, hogy legyen olcsó hite ebben az országban, mert minden emberl kívánja, különösen a kis gazda és a kis iparos. Mindenki tudja, hogyha valakinek hitelre van szüksége, mily óriási kamatot kell fizetni. (Élénk éljenzés.)

T. polgártársaim! ezek azok a főelvek, melyekre kiterjeszkedni akarom, most még azt teszem hozzá, — mindig az észhez szólva, — hogy azok, kik helyeslik mind azt, ami 34 év óta történt, azok, kik helyeslik azt, hogy 34 évvel ezelőtt nem volt egy krajczár adósság sem azoknak, kiknek most 4500 millió korona adósságuk van, szavazzanak a kormány párti jelöltre. Azok, kik helyeslik azt, hogy az állam háztartási költsége minden évben erősen növekedik a nélkül, hogy arra gondolnának, hogy az adózó polgárokat is egyformán növelni kell, azok, kik megelőlegesnek azzal, hogy a pénzügyminiszter minden évben előáll és meglegezővel jelenti be az országgyűlésnek, hogy az adó prés 30, 40, 50 millió koronával többet adott, mint előre látható volt, azok szavazzanak a kormány párti jelöltre. Azok, kik nem érzik adónak a súlyát és terhét, kik nem látják be, hogy az országnak az adósság és a magán adósságok bekebelezett összege akkora összegre rug, 5000 millió forint, hogy felemészti az összes magyar föld értékének tőke értékét, azok szavazzanak a kormány párti jelöltre. (Nem szavazunk.) Kik nem látják be azt, hogy az ország anyagilag a tők széléhez közeledik, nem látják be, hogy a 20-dik században Európa közepén nem létezhetik ország, mely a termé-

nyekben oly egy oldal, mint a magyar. Minthogy Magyarországon a termelés mezőgazdasági irányt vett kényszerűleg, mint-hogy össze vagyunk kapcsolva egy iparos állammal és a mezőgazdasági téren is annyira egyoldalúan termelünk, hogy a termelés gabonára szorítkozik Magyarországon, a kik be nem látják, hogy a világ verseny épen a gabonának az árát nyomja le, úgy, hogy bekövetkezik nem-sokára az az állapot, hogy Magyarországon gabonát nyereséggel termelni nem lesz lehetséges, kik be nem látják ezt, azok szavazzanak a kormánypart jelöltjére. Kik be nem látják t, polgártársaim, hogy teljes lehetetlen egy országnak megélni, melynek kereskedelme soha sincs közvetlen visonyban az egész világgal, hanem mindig az osztrák közvetítésen jut át a világ piacra, úgy, hogy ki lehet számítani, hogy egy magyar terménycikken, a gabonán mennyivel károsították meg a közvetítők a magyar kereskedőket és, hogy ez a károsítás több száz milliót tesz ki 30 éven át, kik be nem látják, hogy az osztrákok szedik le a magyar kereskedelem minden tejfelét, azok, kik mind ezt be nem látják, szavazzanak a kormányparti jelöltre. (Lelkes és viharos éljenzés, éljen a magyar függetlenség, éljen Kossuth Ferencz.)

De végre azok pedig, a kik belátják azt, hogy az állam és nemzetek életében ugyanazok az igazságok mérvadóak, mint a magán emberek életében, hogy tudniillik egy magán ember családjá nem lehet boldog, hogy ha saját házi ügyeit nem intézheti saját bölcs belátása szerint, egy család, egy magán ember nem lehet boldog, ha gyámság alatt van. Azok, kik ezt belátják, szavazzanak Varga Lajos zászlójára. (Lelkes éljenzés, éljen Varga L.)

Azok, kik azt belátják, hogy Magyarországnak van annyi joga legalább is, mint azon kis államoknak, a melyek Magyarország körül csoportosulnak, van annyi joga a függetlenségre, azok szavazzanak Varga Lajosra. (Éljenzés.)

Azok, kik azt belátják, hogy milyen óriási — ki kell mondanom a szót, bár erős — butaság rejlik abban, hogy Magyarország nem tudna megállani saját lábán, akkor, midőn nemcsak, hogy megáll a saját lábán, de hátán az osztrákok viszi, azok szavazzanak Varga Lajosra. (Élénk éljenzés.)

Akik belátják, hogy az életnek már minden egyes megnyilvánulásában, az érdekeknek terhe és a kormány beavatkozásának terhe olyan nagygyá nőtt, oly elviselhetetlen, azok, kik ezt belátják, azok szavazzanak Varga Lajosra. (Lelkes éljenzés.)

És most kérem t. Varga Lajos barátomat, álljon ide közel hozzám, álljon ide mellém, (Dr. Varga Lajos fellép az emelvényre) hadd mondjam meg neki, hogy majd ha ő, a mint remélem, be fog lépni az országgyűlésbe (Lelkes éljenzés) és a mi oldalunk mellett fog küzdeni, hadd mondjam én neked, Varga Lajos, a mi oldalunk mellett ne remélj te semmit, a mi a te saját személyi hasznodra lenne; a mi oldalunk mellett megfogod tanulni, miképen kell szenvedni a hazáért, miképen kell dolgozni a hazáért, semmi más jutalom nélkül, csupán a te saját lelkiismeretednek nyugodtságára és a nép szeretetének jutalmáért.

Megfogod tanulni, hogy miképen kell haladni a göröngyös uton felfelé, sok tövisen, sok fáradságon, sok szenvedésen át, a megpróbáltatáson keresztül. Megfogod próbálni, hogy kell kitartó munkával törekedni afelé a bástya felé, a melyet befogunk venni és a mely bástyára ki fogjuk tüzni a magyar függetlenség fenn költ lobogóját. (Lelkes éljenzés, taps.)

Azért mondtam én ezt az én Varga Lajos barátomnak itt önök előtt, hogy tanúságot tegyek arról, hogy ő, midőn képviselőjük lesz, ő egy napon terhet és felelősség teljes állást fog elfoglalni, hogy nem lesz nyeresége belőle, de sőt neki kell érte áldozatot hozni, hanem ismerem az ő hon-szeretetét és tudom, hogy ezt az áldozatot teljes szívvel meg fogja hozni (Ugy van. Élénk éljenzés.) (Segitse az isten!)

És azt hiszem, hogy a midőn Varga Lajos a haza szolgálatában el fog jutni ahhoz a korhoz, a melyhez én eljutottam, akkor ő is úgy fog érezni, a hogy én érzek, ki magamért semmit sem tettem, mindent tettem a hazáért. (Hosszan tartó viharos éljenzés)

És azt hiszem ő benne is élni fog az az elhatározás, hogy addig ő nem fog nyugodni, mint a hogy én nem nyugszom meg, míg a hazát függetlenné és szabaddá nem tehetem! (Lelkes éljenzés.)

Varga Lajos t. barátom! Én itt a függetlenség dicső és szép lobogóját a te kezébe adom! Emeld ezt a zászlót olyan magasra, hogy fel ne érhesen hozzá semmi szenny! (Éljenzés.) S megvagyok arról győződve, hogy ha ez a III-ik kerület az ő fiatal kezére bizza ezt a lobogót, önök örömmel fognak visszagondolni arra a perczre, midőn az az ember, a ki — önökkel úgy beszélek, mintha édes testvéreim volnának, mert hiszen az én Édes atyám az önök édes atya is. (Ugy van! Ugy van!) — Mondom meg fognak emlékezni ennek az embernek, az önök testvéreinek a szaváról és áldani fognák azt a perczet, midőn ilyen derék fiatal embert küldenek oda az országgyűlésre, a hol mi, a függetlenségi párt csakis a haza érdekeit szolgáljuk. (Lelkes éljenzés.)

Isten éltesse Varga Lajos barátomat! (Perczekig tartó viharos éljenzés és tapsvihar. Éljen Kossuth Ferencz! Éljen Varga Lajos!)

Dr. Barabás Béla beszéde.

T. polgártársaim! Debreczen polgárai! Fáradsan és kimerülten jöttem el e város falai közé, de nem érzem fáradságot, nem érzem kimerültséget mert előttem van egy kép, egy magas és hatalmas kép, mikor ezelőtt 24 esztendővel Czegléd város lelkes polgárai elvitték Kossuth Lajosnak az ő szeretetük megnyilatkozását, elvitték az országgyűlési képviselői mandátumot, akkor a küldöttséget egy öreg aggasztán nagy nevű ember vezette. Dobos János református pap volt az s mikor a nagyszámú küldöttség megjelent Kossuth Lajos lakásán, akkor az öreg oda tett egy széklet, mert a téli idő s az utnak fáradságai kimerítették, leült az öreg, várta, hogy megjelenjék előtte a nemzet ősz apostola s mikor a küldöttség előtt a nemzet dicső atya Kossuth megjelent, akkor az ősz, öreg Dobos János felemelkedett székéről és azt mondta: „te előttem semmi sem lehetetlen, a test visszanyeri erejét, a lélek vissza nyeri rugékonyságát és én az ember itt állok a próféta előtt meghajtom szavam, meghajtom fejemet és meghajtom a nemzet lobogóját Kossuth Lajos előtt. (Viharos éljenzés.) Én azt mondom most nektek Debreczen lelkes fiai, derék polgárai, visszanyeri lelkem rugékonyságát, testemnek erejét, meghajtom fejemet előttetek, meghajtom azt a zászlót, a melyet hoztam, csókolatok a nemzet függetlenségének lobogóját. (Feltört éljenzés. Taps.)

Tisztelt polgártársaim és barátaim! Nekem egy egyszerű, igénytelen embernek, először van alkalmam arra, hogy Debreczen város falai között szavaimat felemeljem. (Éljenzés.) Az áhíthatnak és a hazafiúi mély megilletődésnek lelkemben rezgése szól meg. A múlt időkbe visszazár az én em-

lékeztem. Vissza vissz az apák küzdelméhez, a nagy apák dicső harcainhoz, vissza vissz ahhoz a történelmi tényhez, a mely Debreczenben lobogtatta zászlóját, Debreczenben adta ki világtörténelmi jelentőségű jelszavát. És én fájó szível, vérző lélekkel nézem azt az utat, amely Debreczentől az én édes szülő városomig, Aradig elvezetett. Fájó szível nézem a múlt időknek azt a lelket facsaró keserűségét, a mely Debreczentől Világosig, s Világostól Aradig vitt. S amikor én itt Debreczenben a kiáltó szónak, a vezér szónak lelkes polgárai előtt meghajlok, akkor egyuttal visszhangot hozok ide Aradról, visszhangját a vértanuk szellemének, visszhangját a dicsősséges halálnak. Azok az emberek, azok a hősök megtudták halni eszméikért, Debreczen polgárai! ti tudjátok azért élni, tudjátok azért élni, tudjátok azért lelkesedni! (Kitört éljenzés.)

Egy alkotmányos küzdelem előtt állunk. Arról van szó s napok és órák azt fogják eldönteni, hogy Debreczen sz. kir. város harmadik kerületében ki legyen az országgyűlési képviselő.

Kettő már megvan, önökön a sor, hogy beteljen a magyar igazság és meglegyen a harmadik is.

És most választásra kerül a sor.

Ha megválasztják a szabadelvű pártnak a jelöltjét (Nem választjuk!) azt mondom én ti nektek egész nyiltan és őszintén: Egy mam-lukkal több vagy kevesebb úgy se számít! (Lelkes éljenzés. Tetszés. Éljen a „Bálványdöntő“!)

Mert aki feltétlenül meghajlik a kormánynak akarata, szándéka és tervei előtt, az nem méltó arra, hogy nagy multtal egy történelmi eseményvel bíró Debreczen városát képviselhesse. (Ugy van.) De nekünk tisztelt barátaim és polgártársaim, nekünk egy harcra kész, erős emberre van szükségünk. (Éljen Varga Lajos.) Kevés a mi számunk, de a kevés számot szaporítani kell egy erővel, a fiatal lelkesedés hatalmas erejével, mely erősíti ti adjátok, mert ti emelitek vállaitokra az embert, kinek kezében ott van a nemzeti függetlenség lobogója s a zászlóval ott lobog a ti szívetek s lelketek ideálja (Lelkes éljenzés.) Az ugynevezett szabadelvűség áll szemben a függetlenségi törekvésekkel, a szabad magyar hazának eszméjével. Tudjátok-e mi a hatalomnak a szabadelvűsége? (Halljuk.) Az ő szabadelvűsége a meghunyászkodás, csuszás, talpnyalás felfelé. (Ugy van, igaz.) az elbizakodottság, gögősség és zsarnokság lefelé. (Ugy van.)

A mi szabadelvűségünk a nemzet ezredéves multjából fakad, a mi szabadságunk azt hirdeti, miként az istenségnak parancsa, egyformáknak vagytok emberek teremtve, az isten képe és hasonlatosságára, nem ismernek köztetek különbséget sem vallás, sem nemzetiség, sem fajban, egyformák vagyunk, az édes magyar hazának egyenjogú gyermekei. (Lelkes éljenzés.) Ez az én szabadelvűségem és az én szabadelvűségemet csak kiegészíti az a lelkes, igaz és becsületes törekvés, hogy rázzuk le nyakunkról az igát, rázzuk le azt a telhetetlen molochet: Ausztriát. (Igaz, ugy van, el Ausztriától.)

T. Polgártársaim! Nem veszitek észre, hogy ez a lelkes tömeg, itt milyen csapdába és két tűz közé került, mi itt lelkesedünk, lármázunk, kiabálunk, égig hat fel a mi lelkesedésünk és a falakról, milyen csendesen leolvassuk az adóhivatalt és az adóvégrehajtók czimű feliratokat. (Élénk derűtség perczekig tartó taps)

Csak lelkesedjétek barátaim, majd elveszi ez a ti kedveteket! (Tetszés.) Nem az egyénekéről szólok, akik ott szerepelnek, hisz azok köteles tisztü végrehajtói az állam és város parancsának. Én a rendszer

ellen beszéltek. Az ellen a rendszer ellen, amely az adókönyvek poros levelein ott van és a mely azt inti felém, hogy minden forintból, a melyet befizetnek az adóhivatalba abból 70 krnak nem magyar érdeket kell szolgálni, az Ausztriának idegen oltárára kerül. (Eljenzés.)

Ha megakarják ismerni helyzetünket, menjenek s nyissanak ki egy iparos műhelyt, nézzék, hogy fárad ő maga, családja, hogy megtudjanak élni és nem tud eleget keresni az államnak és a városnak. — A munkájának gyümölcsét nem is hazájának oltárára, hanem (Ausztriának! kiáltás) úgy van! Igaza van! Ausztriának kell, hogy oda adja. Nézzék meg a kereskedőt, kopogtassanak ajtaján. Nézzék, hogy fél a esődnék, a bukásnak a rémétől, nézzék, hogy ijeszti, hogy rémiti ez valamennyit. Mert a hitelképesség lepadt, mert a nyomoruság összeköti Ausztriával s abba a kényszerű helyzetbe hozza, hogy munkájának gyümölcsét nem élvezheti maga, hanem oda kell azt adni Ausztriának.

Nyujtsa fel a kezét, a kinek 32 esztendő óta nem lett nagyobb az adója. (Élénk derültség, mindig nagyobbodott). Terheink nőnek, a nemzet jobban súlyed le, mintha csak az a rendszer volna, mert az is, és ezt egy láthatatlan sötét kéz intési Magyarországon, hogy szegénynyé, nyomorulttá kell tenni ezt az országot és hogy beleolvasszathassák Ausztriába. (Igaz, úgy van.)

Azt megengedik, hogy lármázzunk, megengedik, hogy beszélhessünk, megengedik, hogy játszunk itt az alkotmányos komédiát és azután azt is mondassák reá, hát te ellenzék nem tudsz csinálni semmi egyebet, csak beszélni, nem tudsz produkálni semmit. (Igaz, úgy van!) Nekünk nincs miniszteriumunk, nincs katonaságunk, nincs főispánunk, nincs polgármesterünk (Igaz, úgy van!) nekünk nincs finánczunk, nekünk semmi sincs a kezünkben, mit produkálhatunk tehát, amikor mi érezzük mindezeknek a nyomását.

Az ellenzéknek az a kötelessége, ez ellen a vihar ellen megvédeni a magyar emberek szívében dobogó mécs világot, a függetlenség mécs világot, hogy megóvjuk azt, hogy a szellemét őrizzék meg a polgárok. Ezt ő izzétek meg szívetekben, nehogy az erőszak pillanatnyi érdeke vagy más egyéb tekintetek elfojtsák a ti lelketekben, mert Magyarország függetlenségének zászlóját, mit az apák véres harcaiból ismerünk, becsülettel kell átadnunk fiainknak, unokáinknak, hadt küzdjék ki ők a diadalt és küzdjenek, fáradjanak a szabad Magyarországot. (Lelkes eljenzés)

T. Polgártársaim majd elfelejték beszélni egy tekintélyes karról, egy nagy tömegről, a tisztviselőkről (Haljuk, Haljuk!)

Azok az emberek, kik az ő becsületes tudásukat, szorgalmukat és fáradságukat egy hitvány és silány viszonzószolgálatért odaadták az államnak, a városnak és a községnek, hol nagyon gyatrán fizetik meg, hogy életük napjait ott töltik el s nem tudják, hogy másnap, melyre ébrednek, van-e családjuknak betevő falata, de becsületességüket nem adják el a hatalomnak hanem jogukat önértzetesen és becsületesen gyakorolják, nem riadnak vissza, nem félnek, nem hőkölve vissza semmitől sem. (Élénk eljenzés!)

Egy mintát hozok fel nektek, egy paratlan mintát, az én győzelmemet. Nem tudom mi lehet az oka, de a tisztviselőkről felpattant az önértzet pántja és Nagy-Várán városában a tisztviselők nagy tömege tűnve szavaztak a függetlenségi párt zászlójára. (Éljenek, éljen Barabás!) És egyiknek sem lesz semmi baja, mert az csak haszontalan hazug ijesztés, melyet a tisztviselőkkel szemben gyakorolnak, mert az államnak szüksége van arra a tisztviselő

lők becsületes kezére, de mikor jogukat gyakorolják, drágán megfizetett jogukat, akkor ehez ne nyuljon senki, mert ez a jogszentély, ezzel a szentséggel éljen szabadon, önállóan, függetlenül kicsi és nagy tisztviselő. (Ugy van, igaz, lelkes eljenzés.)

Mondom T. polgártársaim, nekünk elsősben az a kötelességünk és pártunknak törekvése az, hogy megszabaduljunk attól a nagy molochtól, megszabaduljunk Ausztriától. Hiszen ha másutt el is mondtam elmondhatom én azt itt is, hogy az az Ausztria olyan kellemetlen és kiállhatatlan vendége Magyarországnak, amely ott ebédel velünk, az ő terheivel, ott iszik a mi poharunkból, ott kotorász a mi zsebünkben és mikor annak a derék becsületes magyar embernek elfogy a türelme és azt szeretné, hogy a vendéget lerázza a nyakáról és azt mondja annak a vendégnek „Hallja az ur, hajnali kakas szóra az én házamtól elkorróják!”

És ekkor ez a szemtelen vendég arczátlanul és ez az Ausztria szemünk között nevet és így válaszol: Mit, magának még egy kakasa van?

Akkor maradok.

Barátaim és Polgártársaim! Mi a kik eljöttünk ide önök közé, Debreczen híres falai között, a mi törekvésünk az, hogy itt Debreczen templomának közelében a nemzeti függetlenség riadó szava áradjon szét az országba. Igenis felépítsünk egy másik templomot a ti szívetek szeretetéből a ti szavazatoknak minden egyes kövőből felépítsük végre a nemzeti függetlenség és szabadság templomát.

És azt akarjuk, hogy egy független és szabad Magyarországnak templomában boruljon le minden ember, ahol egyformajoggal rendelkezik mindenki s ahol csak azért imádkozunk, hogy

„Mindén ember legyen ember és magyar, Akit e föld hord s egével betakar.”

(Eljenzés.)

Mi azt akarjuk, hogy az édes anyák vegyék karon kicsiny fiaikat, gyermekeiket s a nemzeti függetlenségnek lépcsőházaiba és templomaiba vezessék, ott mondják ezeknek a gyermekeknek:

Romlott szív és romlott elme

Kit a honnak hő szerelme

Szép tettekre nem hevit.”

Azt akarjuk, hogy a nemzeti függetlenség ideálját felépítsük, hogy az édes anyák oda vonszolván gyermekeiket, hajtsák meg fejüket, s térdeikkel érintve a szabadság istenének lépcsőházát, ott mondják el a költőnek szavait, az édes anya szerelmi sóhajjaival belehelve:

„Áldás a honra, Istenem

Áldása rája.”

Édes hazám szíveimből szeretlek,

Mint jó anyát a kedves hügyermek

És szíveimnek irántad ez hő imája:

És hazám ifjusága, Debreczennek lelkes ifjai ti is sergeljétek össze s miként az ifju Hanibál, esküdjétek meg, hogy hazánk függetlenségéhez hűek lesztek s annak, aki bántja, ellene.

En üres kézzel jöttem ide tihozzátok, és egygyel megsaporodva akarok innen elmenni, (Éljen Varga L.) megsaporodva egy lelkes katonával Kossuth Ferencnek vezetésé alatt. (Meg megújuló eljenzés, éljen Kossuth Ferenc!) És ott a mi táborunkban lelkes szószólója legyen eszméinknek, lelkes és becsületes harczosa a nemzeti függetlenségnek. (Éljen Varga L.)

Hálás szívvel köszönöm meg, hogy meghallgattatok. Hálás szívvel köszönöm meg és azzal a kéréssel fordulok hozzátok fizessétek meg az én fáradságomat, utamat a miért idejöttem: adjatok mellém egy embert, hogy erősebb legyen a küzdelem, hogy nagyobb legyen a dicsőség. (Lelkes eljenzés.)

A ti lelketek szárnyán menjen fel a nemzetek hatalmas Istenéhez és az én szívem kitörése vigye fel oda azt az imát, amelylyel könyörgünk nemzetünk függetlensége és szabadságáért. Azt mondom ti nektek; amilyen becsületes lélekkel küzdeni fogtok ezért, úgy áldjon meg benneket a magyarok Istené! (Hesszan tartó tapsvihar.)

Dr. Varga Lajos beszéde.

Kossuth Ferenc után Dr. Varga Lajos beszélt. Mindenek előtt megköszönte azt, hogy őt már két ízben meghallgatták s most is készséggel hallgatják s kijelentette, hogy ő most programbeszédet nem mond, elvei fejtegetésébe nem bocsátkozik.

Beszédének suly pontja volt az a ismételt kijelentés, hogy engedhetetlen harcot hirdet Ausztria ellen s hogy ő nem ragért, hivatalért, önértékért küzd, hanem egyedül a magyarság boldogulásáért, előreladásáért, függetlenségéért.

Azután rámutatva azon párhuzamra, melyet előtte szóló Kossuth Ferenc az u. n. szabadelpvűpárt s az ő pártja közt vont, ő is kijelenti, hogy a ki belátja a kormánypartiak elvének igazságát, ám adja le oda szavazatát, mert első és fő dolog az, hogy mindenki becsületes belátása, lelkiismerete és hazaszeretete szerint szavazzon.

Aki azonban belátja a függetlenségi elvek helyességét, az ne engedjen a kényszernek, a melyet esetleg reá hatni akarnak, hanem tisztuljon meg a pillanatnyi önértéktől s szavazzon a függetlenségi zászlóra.

Azután megköszönte a megjelent képviselőknek, hogy őt ezen küzdelemben támogatták s a függetlenség élteésével fejezte be beszédét.

Az ezután következő, csillapulni nem akaró éljen megújulva tört ki akkor, mikor Endrei Gyula Marosvásárhely képviselője lépett a pódiumra.

Pap Elek beszéde.

Barabás után Pap Elek nádudvari képviselő daliás magyar alakja jelent meg a pódiumon s megsodrintva pörge bajuszát, hozzá kezdett a 178-ik pártbeszédének az elmondásához.

Elmondta, hogy ő tulajdonképen csak betévedt ide, mert Szatmár-megyébe indult s csak azért beszélt itt most, hogy a debreczeni polgárság lelkesedéséről erőt merítsen s elvihesse ezt a szent lelkesedést Szatmár-megyébe. Csengerre, a hol példát mutasson ez által.

Mert mint mondta — olyan a lelkesedés mint a lobogva égő fáklya, a melynek világitól megvilágosodik a tér, a hol van.

Elmondta, hogy ő nem verbuválni jött ide, mert hisz arra talán nincs is szükség, hanem csak mint olyan öreg verbunkos, nem tudja megállani, hogy ne szóljon. Ki kell mondania, hogy fenn a képviselőházban szükség van az olyan fiatal erőkre, mint Varga Lajos és hiszi is, hogy jó Varga lesz, aki majd segít öreg társainak kicserzeni az osztrák bőrt.

Azután megköszönte a megjelentek szíves figyelmét, pár szót szól az ifjusághoz s azzal fejezte be beszédét:

„Egy életünk, egy istenünk, Varga legyen a követünk!”

Dr. Benedek verse.

Endrényi Gyula és Papp Elek beszédei után dr. Benedek János rögtönözte a következő verset:

Bálványdöntő Barabás

az én ideálom;

Bálványdöntő Barabásnak

a lelkét is áldom!

Ledöntötte Peceze partján

azt a szörnyű bálványt,

Megbuktatta Nagyváradon

a vén Tisza Kálmánt.

Kossuth Lajos nagy fia
szeregett vezérem,
Vele fárad az én karom,
érte pezseg vérem,
Honszerelme, lelke tüze
az egekre lángzó:
Fenn lobog a kezében
Az a régi zászló.

Vá árhegyi sétatéren zeng
a magyar nóta.
Száz zor szebb az, ahogy nekünk
Eadrei dalolta;
Magyar daltól visszhangozik
az alföldi róna,
Mintha benne a magyar nép
szíve-lelke szólna.

S az Uristen szeméből
örömeugár szállt ránk,
Ahogy megjött közibénk
jó Papp Elek bátyánk,
Balerendült ez örömben
a császári udvar,
Mert csak magyar királyt ismer s
magyar hont Nádudvar.

Lelkesedés, honszerelmem
lángol Deb. ezenben,
S én az öröm diadal
dicső dalát zengem;
Varga Lajos lesz követőnk:
éljen ő sokáig,
De a magyar függetlenség
éljen mindhalálig.

UJDONSÁGOK.

* **A tanári körből.** A debreczeni tanári kör f. hó 19-én délután 5 órakor gyűlést tart az ev. ref. kollégiumban. A gyűlésre, melyre dr. Horvay Róbert főreáliskolai tanár fog felolvasni, ez uton is meghívja a kör t. tagjait az elnökség.

* **A debreczeni ügyvédi kamarától vett értesítés** szerint Hajdu-Hadház székhellyel dr. Hadházy Zsigmondot fölvették az ügyvédek névjegyzékébe.

* **Hirtelen halál.** Egy barátját kísérte utolsó útjára Boross József. — Csendesesen szívében nehéz fájdalommal ballagott a halottas kocsi után, mely nagyokat döczenve haladt a gödrös uton. Kint a Péterfia-utcai temetőben a gyászének elhangzása után leeresztették a koporsót, a következő pillanatban már dübörögve hullott rá a föld. Boross könnyes szemekkel nyult egy kapa után, hogy barátja koporsójára néhány kapa földet vessen. Alig vette kezébe a kapát, hirtelen elsápadt, szívéhez kapott: „Jaj a szívem” — mondá s halva terült el a földön. A sir körül állók, a kik még alig hantolták el az egyik felebarátjukat az új halottat megrendülve vették körül. Az 55—60 év körüli embert szív-szélhűdés érte. Az esetről értesítették a rendőrséget, honnan Mile Pál fogalmazó ment a színhelyre s intézkedett a hullának a közkórházba viteléről, melyet holnap orvosrendőrileg boncolni fognak.

* **A zsebtolvaj és a rattler-kutya.** Pórujárt egy zsebtolvaj a Kassa—Debreczen között közlekedő vonaton. Szombaton

hajnalban utazott Kassa felől Debreczenbe egyik mágának a főtisztje. A főtiszt el-lévén fáradva, az előosztályu kocsi-ban lefeküdt. A podgyászát, a kabátját is az első osztályu fülke szemközti pamlagára helyezte. Aztán elaludt. A szerencsi állomásnál az utazó zsebtolvajoknak egész bandája ólalkodik s innét pattant fel a vonatra az a tolvaj is, aki az alvó tisztet a pénztől meg akarta fosztani. De rajtavesztett. Ugyanis a hemályos fülkében egész vakmerően nyul az alvó ur kabátja után, amelyben csakugy dagadozott az ezres bankókkal telt pénztárca. De ahogy alányult a kabátnak, halálra ijedten ordított föl. Ugyanis a kabát alá bujva feküdt a g.z-dasági főtiszt kedvenc ratlerkutyája, amely beleharapott a zsebtolvaj kezébe és míg fölébredt gazdája nem parancsolta, nem is engedte ki veszedelmes fogai közül a tolvaj kezét, akit aztán a vasuti személyzet és a főtiszt így elcsipve, Nyiregyházán átadott a rendőrségnek.

* **Uj ügyvéd.** A debreczeni ügyvédek kara egy új taggal szaporodott, dr. Barzsovay Jenő ügyvéddel, kit a debreczeni ügyvédi kamara fölvett tagjai sorába.

* **Áthelyezés.** Ferenczy Miklós postatávirda tiszt Nagyváradra helyeztetett át.

* **Letört bimbó.** Nagy Margit, Gizella 2 és fél éves korában meghalt. Temetése 16 án d. u. 2 órakor lesz a Szent-Anna-utca 46. számú háztól a Kossuth-utcai temetőbe.

* **Elfogott tolvajok.** Hétfőn délelőtt történt mint már megirtuk, hogy Tordai Gábor ügyvédi irodájából egy huszonöt koronát érő csibukot lop-tak el ismeretlen tettesek. Fehér Mihály rendőrbiztos még az nap megkerítette a csibukot, melyet a tolvajok egy nap-számossnak adtak el, a tetteseket azonban csak tegnap sikerült elfogni Fehér Imre és Bodnár László személyében. Mindkettő 15—16 éves suhancz, kik közül Fehér Imre jól ismert egyéniség a rendőrség előtt, csak nem régiben is ő követte el a lopást a Batthyányi utca 12. szám alatt. Nagyon valószínű, hogy ők azok a besurranó tolvajok, a kiket a rendőrség már régen keres. A suhanczoknak most a rendőrség adott szállást.

* **Elveszett.** Folyó hó 12-én délután a Csapó-utczán, egész a Rákóczy-utca 7. számig terjedő uton a Zenede oldalon menve elveszett egy arany karika gyűrű. A szíves megtaláló illő jutalomban részesül, ha a Rákóczy-utca 7. sz. alá viszi.

* **A braganzai herceg Afrikában.** Ferencz József braganzai herceg, aki most egy évi szabadságot élvez, mint Bécsből jelentik, még e hónap folyamán Afrikába indul, hogy egy nagyobb főúri társaság élén orosz-lánokra vadászson. A herceg néhány hónapig fog Közép-Afrika sivatagjain időzni, ahonnan aztán Tunison és Algiron keresztül tér vissza.

* Fáklyásmenet Szoboszlón.

A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt H.-Szoboszlón ujjonnan választott képviselője Kovács Gyula polgármester tiszteletére nagy szabásu fáklyásmenetet rendez október hó 19-én, szombaton este. Másnap vasárnap délből Szoboszló város hét tizedjében győzelmi ebédet tart a Kossuth-párt.

* **Elveszett** vasárnap a Sveties-intézet és a román. kath. templom között egy sodrott arany női nyakláncz, megtaláló illő jutalomban részesül Széchényi-u. 46. sz. alatt.

* **Besurranó tolvajok.** Tegnapelőtt este besurranó tolvajok garázdálkodtak a Szent-Anna-utczán is. Ezek a veszedelmes alakok kilesik a kedvező alkalmat, mikor egy-egy lakásból az ott lakók rövid időre távoznak, azután beosonnak s ami kezük ügyébe akad, el is viszik. Az egyik Szent-Anna-utczán levő pincze lakás ruhával volt tele teregetve s ilyen besurranó tolvaj garázdálkodott tegnapelőtt este egy alkalmas pillanatban ebben a pinczében is. A ruhák egy részét elemelte s most már üthetik bottal a nyomát.

* **Valódi frankfurti és bécsi virsli,** különféle hal különlegességek és igen finom páczolt halak a n. ó. közönség rendelkezésére állanak; délután uszona-különlegesség stb. ujdonságok a Márkus Jenő Dréher-féle sürearnokában.

SZÍNHÁZ

A modell. Vasárnap este kerül bemutatásra Suppé Ferencz pajkos zenéjü operettje: A modell, mely az idei szezon első operette első ujdonsága lesz. Ez a kedves, pajkos, dallamos zenéjü operette a Népszínházról került hozzánk, a hol zajos sikert aratott és állandóan műsoron van. A darab meséje egy bájos szerelmi történet, melybe érdekesen vegyül bele a görög mythologia is. A czimszerepet szintársulatunk kedves szubrettje Komlóssy Emma játssza, a ki ebben a szerepben már M.-Szigeten is sikert, sőt diadalt aratott. Érdekes megemlíteni, hogy a Népszínház primadonnái versenyre keltek a Modell czimszerepéért, melyet hosszas luza-vona után Z. Bárdi Gabinak sikerült elnyernie, mint a kiből az igazgatóság is megtalálta az igazi modellt. Igazgatóságunknak már könnyebb volt a feladata, mert reméljük, hogy Komlóssy Emmánál keresve sem találhatott volna jobb személyesítőt.

Denisoffek. E cím alatt Pierre Newezki orosz író novellájából Dumas Sándor a színműírók mestere hatalmas művet alkotott, mely diadalmasan járta be az egész művelt világ színpadját. A debreczeni színház műsoráról évekket ezelőtt letűnt, a hol annak idején egyike volt a legvonzóbb repertoar daraboknak s így reprise valóssággal ujdonság számba megy. A nagy hatásu,

Fedórához hasonló zsánerű színműben színtársulatunk kiváló erői vesznek részt, a kik legjobb tehetségükkel szállnak sikra, hogy a megjelenő közönségnek minden ízében művészi előadást produkáljanak. A színmű főbb női szereplői: Komjáthy, Breznay, Fái, Szigeti és Kiss Irén, férfiak: Tanay, Komjáthy stb.

TÁVIRATOK.

Apponyi — házelnök.

Budapest, okt. 15. A „Magyarország” teljesen megbízható forrásból arról értesül, hogy a képviselőház elnöke — dacára az utóbbi időkben felmerült ellentétes kombinációknak, — mégis csak gróf Apponyi Albert lesz. Széll Kálmán az utóbbi napokban több ízben konferált a tárgyalóban Apponyival, míg végre Apponyi kijelentette, hogy elfogadja a házelnökséget, bár tudja, hogy ez utját szegi aktiv politikai működésének.

Egy huszárfőhadnagy tragédiája.

Budapest, okt. 15. Nagy-Kikindáról megrendítően tragikus eset híret sürgönyzik. Báró Eiselberg huszárfőhadnagy, az ottani garnizon egyik legkedveltebb tisztje főbelötte magát, miután felesége betegségben haldokolva feküdt. A szegény fiatal asszony csak egy órával élte túl öngyilkosságát, férjét s azután szintén elhunyt. A tragikus eset óriási részvétet keltett.

Pótválasztás.

Budapest, október 15. Óbecséről táviratozzák, hogy a pótválasztás szombaton, a hó 19-én lesz.

Roosevelt politikája.

London, okt. 15. A „Morningpost” jelenti Washingtonból: Roosevelt elnök három ponttal foglalkozik, a melyeket a kongresszushoz intézendő első üzenetében óhajt beilleszteni. E pontok a következők: törvényes intézkedések a trusztok ellen, a bevándorlás korlátozása és a flotta tekintélyes szaporításának kérdése. Az elnöknek az a törekvése, hogy az Egyesült-Államok haditengerészetét oly erőssé tegye, mint a milyen Anglia kivételével Európának bármelyik államáé és buzgón munkálkodik azon, hogy az erre szükséges eszközökhöz a kongresszus beleegyezését megnyerje.

Nagy sztrájk Szévilleban.

Szevilla, október 15. A bejelentett általános sztrájk ma kezdődött meg. A sztrájkolók a munkába állókat kövekkel dobálták meg. Délután a sztrájkolók végig vonultak az utcákon és e miatt a vendéglőket és a kávéházakat bezárták. Több gyár beszüntette a munkát, hogy az összetűzközést elkerülje. A lakosok között pánik uralkodik. A hatóságok megtették a megfelelő óvintézkedéseket.

HIREK.

Éjjeli posta.

× **Szerencsétlenség az utczán.** (Éjjeli express tudósítás) Az a lázas sietség, a melylyel a budapesti ember rohan végig az utczákon, nem térve se jobbra, se balra, alighanem az életébe kerül egy kis fiúnak. Vastenis Miksanolyoz éves tanulógyerek ma reggel a Kálmán-utca 17. számú ház kapuja alól jött épen ki az utczára, a mikor egy vele szembe jött idegen a gyereket fellökte. Az idegen el-sietett, ügyet sem vetve a kis fiúra, a ki eszméletlenül terült el a földön. A mentők, a kiket a sarki rendőr hívott elő, a kis fiút beazállították a Rókus-kórházba, ahol kiderült, hogy súlyos agyrázkódás érte.

× **Az elnökgyilkos.** (Éjjeli express tudósítás.) Mac Kinley gyilkosát csak a hó végével fogják villamos uton kivégezni, de az amerikai nép már most meglincseli őt — in effige. Sharonban (Pennsylvania) a napokban Czolgosz képmását több ezer főre rugó tömeg jelenlétében felakasztották és azután elejtették, miközben a város három előkelő fiatal hölgye a közönséghez beszédeket intézett az anarchizmus ellen. Spartsburgban Czolgosz képmásával együtt Goldmann Emmáét is felakasztották. A kivégzés in effige éjnek idején történt fáklafény mellett. Az anarkistákra most rossz idők járnak az Egyesült-Államokban. Mindenütt üldözik őket. Ciffsideből kiutasították Bresci feleségét, a kinek itt vendéglője volt. Bresci neje a városházára menekült és annak erkélyéről 20 perczig tartó beszédet mondott az őt üldöző néptömeghez. Tiltakozott üldöztetése ellen és kijelentette, hogy nem vall anarkista elveket. Ez mitsem használt, mert a hatóságok a város elhagyására kényszerítették. Most Bresciné kártérítési pört indít a város ellen. Huntingtonban egy papot, a ki bizonyos fenntartással beszélt Mac Kinley érdemeiről, a hívek alaposan elverték és egy tollas zsákba dugták.

× **Haroz a betörőkkel.** (Éjjeli express tudósítás.) Vakmerő betörési kísérlet történt vasárnap éjjel a körtvélyesi község határában levő Tasi pusztán, mely emberhalállal végződött. Az említett időben — így írják nekünk — négy ember, névszerint Damián József, Gergics György, Deze Mihály és Hájos Antal körtvélyesi lakosok kocsin Tasi Ferenc szállására hajtottak, hogy a gabonamagtárt feltörjék és megdézsmálják a buzát. A betörők tudták, hogy vasárnap éjjel a cselédség nagy része távol szokott lenni a szállástól. Teljes bátorságban hajtottak a magár mellé s miután az ajtót feltörték, hozzáláltak a zsákok megtöltéséhez. Véletlenül azonban a cselédség még este visszatért a tanyára, mert a gazdát várták oda. Csóka Ferenc öreg béres vette észre, hogy betörők vannak a magtárban. Fölbressztette a többi béreseket, a kik vasvillákkal felfegyverkezve vették körül a magtárt. A mint a betörők látták a veszedelmet, menekülni akartak, de a béresek utjukat állták. — A betörők ekkor revolverüket vették elő s a béresekre lőttek. Az egyik golyó Szatacskó András béreslegényt mellen találta, a ki rögtön elesett. A zavarban azután a betör-

rők menekültek, de közülök Damiánt a béresek ott a helyszínen agyonverték. Még azon éjjel értesítették a csendőrséget, mely a betörőket csakhamar elfogta, a kik azt állították, hogy az agyonvert Damián lőtte le Szatacskó András bérest. A két halottat a vizsgálóbíró megérkezéséig ott őrzik a szálláson.

× **A szeszgyár áldozata.** (Éjjeli express tudósítás.) Sulyos szerencsétlenség történt tegnap délután a budapesti Örömvölgy-utczában levő Krausz féle szeszgyárban. Reicsan Fülöp napszámos a gyár első emeleti raktárában dolgozott, a mikor hirtelen félre lépett és lezuhant a földszintre. Esés közben olyan súlyosan bezúzta a fejét, hogy haldokolt, mikor a mentők beazállították a Szent Rókus kórházba.

A szüret áldozata.

— Saját tudósítónktól. —

Véres eset történt, mint nekünk írják, a tamási szőlőhegyen, hol most tartják a szüretet. Csiló József tabi legény néhány pajtásával együtt dolgozott Borsiczi Gyula földbirtokos szőlőjében, hol néhány leány, köztük Török Julcsa is munkában volt.

Török Julcsa nagyon kaczerkódott a legényekkel, s e miatt a többi leányok, különösen Pecze Boris gyűlöletét vonta magára. A gyűlölet Pecze Borist annyira vitte, hogy szombaton éjjel, a mikor a leányok együtt aludtak a préházban, levágta Török Julcsa szép szőke haját. Reggel, mikor Török Julcsa felébredt, nekirontott Pecze Borisnak s fojtogatni kezdte.

Ekkor a legények is közbeléptek és szét választották ugyan a leányokat, de azután a legények között tört ki a verekedés, miközben a megcsufított leány szeretőjét, Csiló Józsefet annyira összeverték, hogy még vasárnap éjjel meghalt. A verekedésben részt vett Tömböl Antal, Gyenei Ábrist, Kömlő Imrét és Decseri Mihályt a csendőrök elfogták és bekisérték a törvényszékhez.

Gyilkos bohóc.

— Saját tudósítónktól. —

Véres gyilkosság történt — mint nekünk írják — vasárnap a kernyaljai országúti vásáron. A vásárra ugyanis megérkezett egy komédiás trupp Krepelka Venczel erömvész. A sátor a vásártéren állították fel, a hol a vásár napján egész nap tartották az előadásukat. Estefelé az előadást megnézni Sztamorovics Péro és Bozsik György odavaló szerb legények is elmentek.

A legények már ekkor meglehetősen ittasak voltak. Előadás közben Pözsdi Antal bohóc mulattatta a közönséget, miközben a két jókedvű legényt is megtréfálta. A trófát a közönség nagy nevetéssel fogadta. A két legény dühbe jött, hogy őket kinevették, felugrottak ülőhelyükről és megtámadták a bohócot. A bohócnak segítségére sietett Krepelka az „erömvész” és a társulat többi tagjai is, a kik a két szerb legényt legyűrtek, de akkor a néző közönség köréből többen a legények segítségére keltek, a miből nagy verekedés támadt.

A dulakodás hevében Pözsdi egy vasdorongot kapott fel s azzal oly erősen sújtott Sztamorovics Péro fejére, hogy az pár percnyit vonaglás után meghalt. A gyilkos ekkor menekülni akart a sátorból, de a közönség

utját állta s míg a vásáron jelen volt csend-
őrség megérkezett, kegyetlenül összeszurkál-
ták. A komédiásokat a nép dühö ellen a
csendőröknek kellett oltalmukba venni.

CSARNOK.

A büntársak.

Regény. —
(Folyt.)

Ez a gondolat nemcsak nyugalommal,
de örömmel is töltötte el. Alig várta, míg
az est beköszönt. Soha sem érezte még
ilyen hosszú napot. Amit ebédül
oda tettek elébe, hozzá se nyult. Szerény
ételhez volt szokva. Ott az erdő rengeteg-
jében, a mentilleni vadregényes sűrűség
közt emelkedő kis remete kunyhóban bi-
zony nagyon szerényen jutott a falatokból.
Ámde ami az asztalra került, ő maga ké-
szítette s bizony izletes volt. Azt a kutyva-
lékot, amit elébe tettek, megse kóstolta.
Már a szagától is megborzadt. Arra talán
jó hogy az éhhaláltól megmentse az em-
bert, de hogy erejét, szívósságát fentartsa,
arra az étel nem való.

Ugy gondolta, hogy valahogy már
csak kitarthatja az éhséget holnapig. Akkor
már úgy is szabad lesz. Ezt hitte, ez volt
az ő meggyőződése.

Mikor beesteledett, nem jött álom a
szemeire. A szabadulás gondolata lelkesi-
tette s percről-percra mind nehezebben
várta azt az időt, amikor — mint ahogy
édes atyja a macroisi gróf is megírta sza-
badulása történetében — az örök elcsende-
sülnek s biztonságban érezve mindent, a
vigyázat s őrködés helyett elszunyadnak.

Sokáig kellett várakoznia, de nem
hiába. Közel járt már éjfélnél az idő, a
mikor elcsendesült minden. Az örök úgy
látszik, nyugalomra tértek. A szabadulás
előkészületéhez az első perc immár elér-
kezett.

Honnak ismételtén eszébe jutott a
gróf, az öreg komornyik, aki atyja helyett
atyja volt! Tudta, hogy ők most epeked-
nek utána s végtelen boldogsággal töltötte
el az az édes gondolat, hogy újra látja,
újra öleli őket.

(Folyt. köv.)

SZINLAP.

Ma szerdán „B” bérletben:

NEW-YORK SZÉPE.

Nagy amerikai operette 6 képben.

S Z E M É L Y E K :

Bronson Habakuk, az orény- csősök elnöke —	Sziklay M.
Bronson Harry a fia —	Éczkövy K.
Kurt von Mordkerl —	Nagy Gy.
Snifkins, színigazgató —	Veres Sándor
Cora leánya, az operatársaság primadonnája —	F. Kállay L.
Kenneth Mugg, az operatár- saság komikusa —	Karacs Imre.
Ratsi Ratatu gróf) —	Szathmáry.
Ptasi Ratatu gróf) p. főurak —	Tanay F.
Fifi, a leánya —	Komlósy E.
Twiddles hadnagy —	Székely Gy.

Holnap esütörtökön „C” bérletben:

Jó barátok.

Vigjáték.

Üveg és porcellán áruház.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelgetel felhívni, hogy újonnan berendezett üzle-
tetemet megnagyobbítva, melyet a mai kor igényeinek megfelelőleg átalakítottam s a legma-
gasabb követelményeknek is megfelelő árukkal berendeztem, becses pártfogásába ajánlani.

Dusan berendezett raktár áll a n. é. közönség rendelkezésére, olcsó árban, az alább
felsorolt cikkekben u. m.:

Legfinomabb karlsbadi ét-, thea-, kávé-, mokka- és mosdó
készletek.

Majolika-, fajenc- és üveg ozsona készletek.

Ebédlő-, salon-, kerti-, asztali- és függő lámpák.

Berndorfi, alpacca és china ezüst evőeszközök.

Tükör-, kép- és fali díszalak.

Magyar és francia asztali üvegekészletek.

Légmentesen elzárható befőttes, ugorkás és lekváros üvegek.

Chinaezüst gyertyatartók, girándolok, diszallványok és
ajándéktárgyak

Legjobb gyártmányú háztartási jégszekrények.

Képkerekezés, diszes kiállítású lécekkel.

Portalék és épület üvegezési vállalat.

Csillár petróleum házhoz szállítva.

Nagyrődemű közönség becses pártfogását kéri, tisztelettel

L Á M S Á N D O R

Piacz és Hatvan-utca sarkán.

= M E G É R K E Z T E K =

az őszi időnyre rendkívül nagy választékban, a legszebb ajándékok, u. m.:

Női ruha-szövetek, francia, teniss és mosó flanelek,

továbbá jó mosó-velozek, mindennemű téli kendők, alsó szoknyák, kötények, gyer-
mek ruhácskák, jéger alsó ruhák, női-, férfi- és gyermek fehérneműk, haris-
nyák, blouzek, szőnyegek, paplanok, ággyerítők óriási választékban, feltűnő olcsó
árak mellett.

Nagy választék gyász kelmékben,

melyek mérték utáni elkészítését elvállalom.

Tisztelettel

Kiss Lajos

Alföldi takarékpénztár épület.

Raktárhelyiség változtatás miatt a raktáron levő,
elismert legjobb minőségű

Eperjesi cserép kályhák

leszállított árak mellett,

továbbá:

Fűzőedények, takaré-konyhák, épület-vasalások, gazdasági
eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek és töltények

nagy választékban a legjutányosabb árban

kaphatók:

Kovács Gyula vasüzletében

a „B I K A” szálloda mellett.

Apró hirdetések.

A Veres-utcza 9. számú ház, továbbá az Apafája mellett 7 1/2 cat. hold ujosztású föld tanyával, — és az Ondódon 8 kat. hold szántóföld kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni Dr. Megyery Pál megbízott ügyvéddel Széchenyi-utca 35. sz.

Egy utcza elegáns szoba előszobával, butorral vagy anélkül kiadó külön álló garzon lakás. Jókai u. 52. szám.

Egy ügynök ki e városban ismerettséggel bir, fölvetik. Simonffy-utca 19. sz.

Egy kiló szemes kávé egy forint a Főlegyházi János fűszerkereskedésében, Piac- és Mikló-utca sarkán.

Világhírű „Martell“ cognac Debreczen és vidéke részére egyedüli főraktár Váray József kereskedésében Városi-bérpalota.

Mérlegképes könyvelő szabad időiben könyvelői vagy más irodai munkát szerény feltételek mellett elfogad. Czim a kiadóhivatalban.

Eladók két szalon garnitúra függönyökkel, egy szalontükör, egy szirma szőnyeg, egy fél fedelű kőber-kocsi. Értekezhetni: Szt.-Anna-utca 25.

Háztelek a Varga-kertben és a Péterfia-utcán az országos tanítói árva ház mellett jutányos áron eladók. Értekezhetni: Szt.-Anna-utca 25.

Óvadékképes fiatal keresztény nős ember, kinek 4 középsztyáriól és a könyvviteltanból szakvizsgálja van, a magyar és német nyelvet egy írásban, mint szóban tökéletesen birja, pénztárnoki vagy könyvelői állást keres. — Czim a kiadóhivatalban.

Köhögésnél legjobb a Boray féle Pemetető cukorka. Kapható Borsy-cukrázdában és Jóna és Jóna utca üzletében. 1 doboz 20 fillér.

Blouzok legújabb divat szerint beszereshetők és megrendelhetők előnyös árakban Márton Gyula férfi és női divatüzletében Bika szálloda mellett.

Ha valódi jó minőségű paplant vagy madráczot óhajt rendelni, keresse fel bizalommal Mátólesi Lajost Kossuth-utca 22. Tannló leányok felvétetnek.

Pincze 16 méter hosszú pincze kiadó. Arany-János-utca 11.

Kiadó 1901 november hó 1-től a központban Kossuth-u. 6, illetőleg Sas-utca 3-ik számú házban az első emeleten egy 2 szobás garzon-lakás, gázlusterekkel felszerelve. Ügyvédi irodának vagy orvosnak is nagyon alkalmas. — Ugyanott a földszinten, közvetlenül a Sertősvágó Társulat helyisége mellett 3 tágas raktárhelyiség egyenként vagy együtt azonnal kiadó. — Értekezhetni a házban, Boros Testvérek üzletében, vagy Keszanyitzky Endre üzletében, Piac-utca 57-ik szám alatt.

10 év óta fenálló havi és heti részlet üzletében a téli árak nagy választékban megérkeztek és áremelés nélkül árusítatnak Kohu Hermann Hatvan-u. 17.

Fournier bükfa és fenyőfa, falcz-léczek Neumaun és Weisz festék-, lakk-, kenőzsír és petroléum nagy raktárában Hatvan-u. 5 sz.

Lakás kiadó november 1-től május 1-ig, esetleg továbbra is 4 szoba és minden mellékhelyiségekkel 300 frt évi házbér. Főpiacz, 10. szám, Kereskedelmi Akadémia mellett.

Kenyérbensült prágai sonka és bécsi virsli általában friss kapható Czeglődy és Polgár üzletében.

Utcza lakás kiadó azonnal jövő év májusig, esetleg továbbra is 4 szoba és mellékhelyiségek Szécsényi-utca 17. sz.

Ki szereti a gyenge és olesó sertés húst, az ne restelje felkeresni Retezár Kristóf heates-üzletét. — Csapó-utca 68. sz.

Egy kereskedelmi tanfolyamot végzett kisasszony szerény igényű, egy üzletben alkalmazást nyer.

Fiatal ember szép írással, — ki a könyvelésben jártassággal bir, állandó alkalmazást nyerhet. Ajánlatok „szorgalmas“ czi men e lap kiadóhivatalába nyujtandók.

Pénztárnoknőnek ajánlkozik fiatal leány, Czim a kiadóhivatalban.

Ruha és ujj varrásban teljesen jártas varró leányok felvétetnek. Czim a kiadóban.

Ondódi föld 3 hold és 100 □ öl kiadó, értekezhetni Tóth Kálmán fűszerüzletében.

Dr. Popper Mór

ügyvédi irodáját a mai naptól kezdve

Piacz-utca 69 sz.

a Debreczeni kereskedelmi és iparkamara székházába földszint, helyezte át.

Kiadó

Piacz-utca 42. szám.
(Biedermann házban)

egy lakás

a földszinten, áll 3 szoba, előszoba, konyha és mellékhelyiségekből; továbbá:

irodának

is alkalmas két szoba kiadó.

Értekezhetni: ugyanott a tulajdonossal.

Butorok

a legnagyobb választékban jutányos áron, izléses és legszolidabb kivitelben

KILLER EDE

butorgyáros, cs. és kir. udvari szállítónál DEBRECZEN, FŐPIACZ, kaphatók, hol egy a legszerényebb, mint a legdrágább menyaszonny kelengyék, szobabereendezések és díszítések kifogástalanul eszközöltenek.

Debreczen, 1901. Nyomatott a város könyvnyomdájában.

KEGYES FERENCZ

legnagyobb sirkóraktára,
az Ipar-és Kereskedelmi

palotában.

Dus választék mindenféle sirkővekben, igen olesó árak mellett pontos és szolid kiszolgálás.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Van szerencsém a n. közönségnek, b. tudomására hozni, hogy megérkeztek az őszi és téli idényre való finom bel- és külföldi posztók, gyapjuszövetek, scheviotok és mindenféle fekete camgarnok, amelyek a legjutányosabb árban vagyok képes az igen tisztelt vevőim rendelkezésére bocsátani.

Azonkívül 500 db öltönymaradékot igen olesó árban kaphatni.

Szíves pártfogást kér

KLEIN JAKAB

posztókereskedő

a főtözsde mellett.

Meglepo olesó árak.

KICSINKÓ ANTAL féle

kitünő tokaji aszu és szamorodni borok egyedüli főraktára:

Kontsek Gézánál

Debreczen, Kossuth-utca.

Szamorodni borok:

1899. évi 1 lit. üvegben	frt — 70
1896. " 1/2 " "	" — 5
1892. " 1/2 " "	" — 70
1889. " 1/2 " "	" 1 20

Aszu borok:

1889. évi 3 puttonos 1/2 lit. üvegben	frt 1.60.
1889. évi 4 puttonos 1/2 lit. üvegben	frt 2.20.

Herdó vételnél jelentékenyen olesó.

Van szerencsénk a n. érd. közönséget értesíteni, hogy raktárunk

női-divatosztályát

az őszi- és téli idényre a legújabb

Szines és fekete selyem

Gyapju női ruhaszövet

Flanell, mosó velen

Téli kendő, sál

Ruhadiszok és belésárukka!

dusan felszereltük.

A Kunz József és Társa ezégtől

átvett árakat pedig

rendkívül jutányos áron

árusítjuk el Kiváló tisztelettel:

Donogán és Somossy,

KUNZ JÓZSEF és Társa utódal.